

Limingan kunta
Rakennusvalvonta, Antti Suominen

Kunnan kirjaamo kunta@liminka.fi (sähköisesti)

Lausuntopyyntönnä 12.1.2024 ja 7.2.2024

LIMINGAN KUNTA, HIRVINEVANTIE 74, 60 MW AURINKOVOIMAN TUOTANTOALUE, SUUNNITTELUTARVERATKAISU

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö

Alueidenkäyttöryhmä

Limingan kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lausuntoa Hirvinevalle kiinteistöille 425-402-4-129 ja 425-403-3-53 sijoittuvalle, 60 MW maa-asenteisen aurinkosähkön tuotantoalueen suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta. Hankealueen koko on noin 82 hehtaaria. Aurinkovoima-alue tullaan liittämään alueen halki kulkevaan Fingridin 110 kV voimajohtoon. Kohde sijaitsee Siikajoen kuntarajalla. Hakijana on Oulun Seudun Sähkö Osuuskunta. Aurinkovoimalat suunnitellaan rakennettavaksi pääosin nykyisin nurmiviljelyssä olevalle pellolle, talousmetsää hankealueelta kaadetaan enintään 22 ha. Kaadettavan puuston ikää ei ole esitetty hankesuunnitelmassa.

Hankealuetta ei tulla aitaamaan kuin sähköaseman ympäriltä, mikä pienentää hankkeen estevaikutusta eläimistöille mahdollistaen alueen toimimisen jatkossakin Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan mukaisena ekologisen yhteytenä. Voimassa olevassa Oulun seudun yleiskaava 2020:ssä alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Ilmastovaikutusten arvioinnin osalta ELY-keskus toteaa, että hankekohdista ilmastovaikutusten arviointia ei ole tehty; hakemussuunnitelmassa on ainoastaan esitetty vertailuna yleispiirteisiä otteita hieman pienemmän aurinkovoimalahankkeen hiiliaselaskelmasta. Otteista ei käy ilmi, minkä ikäistä puusto on tässä laskelmassa ollut, millaiselle maaperälle (kivennäis- vai kenties turvemaa) se sijoittuu tai kuinka paljon aurinkovoimaa ko. vertailualueelle sijoittuu. Ilmastovaikutusten arviointia olisi hyvä täsmentää.

Aurinkovoimapuiston suunnittelussa tulisi huomioida Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston 23.1.2023 julkaisema Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje. Hakemuksen lähdeluettelossa ei ole mainittu kyseistä julkaisua eikä asemapiirroksessa ole osoitettu esim. ohjeen mukaisia vesi-

asemia. Asemapiirroksesta puuttuu myös voimala-alueen tiestö, jonka tulisi suunnitella sammutusauton pelastustien mitoituksella. Tiestön rakentamisen vaikutukset tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Aurinkovoimahankkeessa tulee kiinnittää huomiota mahdollisiin vesistövaikutuksiin. Myös muut ympäristöselvityksessä esitetyt näkökohdat ovat tärkeitä ottaa huomioon jatkoselvityksissä. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, ettei maanmuokkaus aiheuta ilmastovaikutuksia. Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon happamat sulfaattimaat ja niiden mahdollisten vesistövaikutusten hallinta esitetyn mukaisesti.

Hankeluettelon rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia ei esitettyjen tietojen pohjalta aiheutuisi. Selvityksen mukaan hanke sijoittuu pääosin maanviljelyskäytössä olevalle peltoalueelle. Hankkeesta ei yksistään ole odotettavissa sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka tulisi arvioida YVA-lain tarkoittamassa YVA-menettelyssä.

Aurinkovoimala ei ole YVA-lain edellyttämä hanke, josta olisi arvioitava vaikutukset lain tarkoittamassa menettelyssä. Hankkeeseen ei sovelleta YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, eikä ELY-keskus tule tekemään asiassa YVA-lain 13§ mukaista YVA-päätöstä.

Lupahakemuksesta tulee kuulla sekä Siikajoen kuntaa että Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitosta.

Luonnonsuojeluryhmä

Aurinkovoimala-alueen mahdollisesti aiheutuvat linnustovaikutukset tunnistettu hyvin ja arvioitu riittävästi. Myös alueen linnustollisesti arvokkaat kohteet, muuttoreitit ja levähdysalueet on tunnistettu ja huomioitu. Selvityksen perusteella ei ilmene seikkoja, joiden takia hankkeesta yksinään todennäköisesti koituisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Revonnevan-Ruonnevan Natura-alueen suojelun perusteen olevalle linnustolle.

Myös ekologisen yhteyden osalta arviointi on riittävä.

Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Tästä syystä kaikki levinneisyytensä puolesta alueella mahdollisesti esiintyvät luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit tulee arvioida vähintään asiantuntija-arviona. Lajien osalta, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin saattaa olla heikentäviä vaikutuksia, on hankittava maastonselvityksin riittävä taustatieto vaikutustenarviointia varten. ELY-keskuksen arvion mukaan etenkin viitasammakon osalta hankkeesta aiheutuvat vaikutukset tulee arvioida vähintään asiantuntija-arviona.

Luonnonsuojeluryhmän näkemyksen mukaan hanketoimijan tulisi täydentää hakemussuunnitelmaa myös vaikutusten lieventämisen ja seurannan osalta:

1.3.2024

- Miten etenkin rakennusvaiheesta aiheutuvia mahdollisia vaikutuksia linnustolle ja muille eläimille aiotaan lieventää? (Esim. linnustovaikutuksia voidaan edelleen vähentää kohdistamalla rakennustyöt pesimäajan ulkopuolelle.)
- Voimala-alueen valmistettua tulee alueelle kohdistaa seuranta mahdollisen *lake effect*-ilmiön vuoksi, ja mikäli haitallisia linnustovaikutuksia havaitaan, tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Seurannan tulokset on hyvä myös raportoida.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Vesienhoito ja pintavedet

Limingan Hirvinevan aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun hakemussuunnitelman vaikutustarkastelu pintavesiin on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puutteellinen. Lähimmistä vesistöistä on mainittu mm. Liminganjoki ja Hirvilampi, mutta ei ole esitetty mihin vesistöön/vesimuodostumaan vaikutukset kohdistuvat ja millaisia konkreettiset vaikutukset kyseisessä vesistössä ovat. Vesistöjen tilaa, niiden herkkyttä mahdolliselle kuormitukselle tai happamuudelle tai vesimuodostumiin liittyviä vesienhoidon toimenpiteiden tarpeita ei ole tuotu esille.

Hakemussuunnitelmassa todetaan, että hankealueelle on tehty kaksi GTK:n happamien sulfaattimaiden kartoituspistettä, joissa hankealueen pohjoisosassa ei todettu sulfidikerrosta ja hankealueen eteläosassa sulfidikerroksen alkamissyvyys oli >1,0–1,5 metrin syvyydellä.

ELY-keskus huomauttaa, että lisäksi GTK:n yleiskartoituksen perusteella hankealue sijaitsee osin suuren happamuusriskin alueella. ELY-keskus tuo esille, että erityisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen voi vaikuttaa hankkeen toteuttamisedellytyksiin. Happamoitumisriskin arvioimiseksi alueella tulee viipymättä selvittää happamien sulfaattimaiden esiintyminen alueella. Selvitykset tulee ottaa huomioon hankkeen kuivatuksen ja vesienkäsittelyn suunnittelussa.

ELY-keskus toteaa, että suuren happamuusriskin alueella alkuperäistä ojitussyvyyttä ei tule kasvattaa ainakaan kivennäismaahan saakka. Laskeutusaltaan sijaan tulee käyttää vesienpuhdistusmenetelmiä, joissa mahdollisia sulfidimaamassoja ei paljasteta.

Hakemussuunnitelmassa ei ole riittävän tarkasti tuotu esille hankealueiden kuivatustarvetta ja mahdollisia perustusten ja tiestön rakentamiseen tarvittavia kuivatustoimenpiteitä (mm. kaivu, ojitukset) eikä sitä minne mahdolliset kuivatusvedet johdetaan. Lisäksi tulisi kuvata, mitä vanhoille pelto-ojille tehdään aurinkovoimalan perustustöiden yhteydessä ja selvittää onko kentän perustustöiden yhteydessä tarpeen tulla vanhoja oja ja/tai tasata hankealueen maanpintaa.

Selvityksessä ei ole tuotu esille, miten hankkeen vaikutuksia pintavesiin pyritään ehkäisemään. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vesienpuhdistus-

lun ja siihen liittyvien rakenteiden suunnittelu tulisi aloittaa riittävän aikaisessa vaiheessa, jotta tarvittavalle vesiensuojeluratkaisulle löytyy sopiva paikka esimerkiksi hankealueen läheisyydestä.

Suunnitelmassa oli yleisellä tasolla tuotu esille, että hulevesien määrä sekä ravinne- ja kiintoainekuormitus tulee kasvamaan rakentamisen ja puuston kaatamisen myötä, sillä vettä läpäisemättömien pintojen määrä lisääntyy ja maaperän vedenpidätyskyky muuttuu erityisesti alueella, josta puustoa kaadetaan. Hulevesien määrän sekä ravinne- ja kiintoainekuormituksen lisääntymisellä voi mahdollisesti olla vaikutuksia hankealueen lähellä oleviin vesistöihin. Hakemussuunnitelmassa todetaan, että em. asiat tulee huomioida rakennuslupaa varten tehtävässä hulevesisuunnittelussa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen aiheuttamasta kiintoainekuormituksesta ja pitoisuuslisäyksestä sekä kokonaistyyppi- ja kokonaisfosforipitoisuuksien lisäyksestä tulisi tehdä kuormituslaskelma. Arvioinnissa tulisi myös tarkastella hankkeelle soveltuvia vesienkäsittelymenetelmiä ja niiden vaikutusta kuormituksen vähentämiseen.

ELY-keskus tuo esille, että kyseisen Limingan Hirvinevan aurinkovoimalan suunnittelutarveratkaisun hakemussuunnitelman perusteella vaikutuksia pintavesiin ei ole mahdollista arvioida. Vaikutusten arviointi on tärkeää, sillä Euroopan Unionin tuomioistuin on linjannut jo vuoden 2015 Weser-tuomiossa (C-461/13), että vesipuidedirektiivin ja Suomen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaiset pintavesien (järvet, joet, rannikkovedet) ekologisen tilan tavoitteet ovat sitovia. Jo yhden pintaveden laadullisen tekijän heikentäminen on kielletty.

Liminganjoen ekologinen tila on välttävä. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa Liminganjoella hyvä ekologinen tila vuoden 2027 jälkeen. Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman todetaan, että alueella on suuri todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle, joten happamoituminen merkittävä riski Liminganjoen ekologiselle tilalle. Lisäksi Liminganjoessa on ELY:n tietojen mukaan säännöllistä luontaista lohikalojen lisääntymistä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hanketoimijan tulisi täydentää hakemussuunnitelmaa:

- Selvityksellä pintavesistä, joihin vaikutukset kohdistuvat sekä liittää mukaan tieto vesistön ekologisesta tilasta, eri laatutekijöiden tilasta ja vesistön herkkyydestä
- Kuormitus selvityksellä hankkeen aiheuttamasta kiintoainekuormituksesta ja pitoisuuslisäyksestä sekä kokonaistyyppi- ja kokonaisfosforipitoisuuksien lisäyksestä
- Tarkemmasta happamien sulfaattimaiden esiintymisestä alueella
- Em. selvityksiin perustuen arviolla vaikutuksista pintavesiin ja sen tilaan sekä tilaluokittelun laatutekijöihin (esim. jokivesissä piilevät, pohja-eläimet, kalat, fysikaalis-kemialliset tekijät sekä hydrologis-morfologiset tekijät). Tässä vaiheessa ELY-arvioi, että sanallinen vaikutusten arviointi olisi riittävä.
- Menetelmistä, joilla vesistövaikutuksia pyritään ennaltaehkäisemään

- Yleisellä kuvauksella alueen vaatimasta lisäkuivatustarpeesta ja maanmuokkauksesta, alueelle tehtävän tiestön vaatimasta kuivatustarpeesta sekä niihin liittyvistä kuivatustoimenpiteistä ja vesien johtamisesta.

Maankuivatuksen ja ojituksen muutoksista hankealueella tulee tehdä ojitusilmoitus. Huomioiden ojitusmuutokset ja aurinkovoimaloiden rakentamisen mahdollisen vesistökuormituksen sekä riskin happamalle valunnalle, hanke saattaa vaatia vesilain mukaisen luvan (vesilain 5 luku, 3 §). Aiemmin mainittuja pintavesiin ja vesistövaikutuksiin liittyviä selvityksiä edellytetään vesilain mukaisessa ojitusilmoitusmenettelyssä ja luvantarveharkinnassa.

ELY-keskus arvioi, että happamien sulfaattimaiden esiintymisellä, alueen kuivatustarpeella- ja ratkaisulla ja niihin kytkeytyvillä vesiensuojeluratkaisulla on merkitystä Limingan Hirvinevan aurinkoenergiaprojektin toteuttamisedellytyksiä arvioitaessa. Tämä tulee huomioida myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa suunnittelutarveratkaisumenettelyssä (MRL 137 § 1. ja 4. mom.).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt alueidenkäytönasiantuntija Elina Saine ja ratkaissut alueidenkäyttöryhmän päällikkö Taina Törmikoski.

Lausunnon valmisteluun ovat lisäksi osallistuneet ympäristöasiantuntija Anu Seppänen (ympäristövaikutusten arviointi), ylitarkastaja Veli-Matti Kangas (luonnonsuojelu) ja ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi (ympäristönsuojelu)

Tiedoksi

Alueidenkäyttöryhmä, YVA-tiimi / Anu Seppänen
Luonnonsuojeluryhmä / Veli-Matti Kangas
Ympäristönsuojeluyksikkö / Jaana Rääpysjärvi

Yhteystiedot

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, luonto ja alueidenkäyttö - yksikkö, alueidenkäyttöryhmä Alueidenkäytönasiantuntija Elina Saine, puh. 0295 038 432

Tämä asiakirja POPELY/25/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/25/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Saine Elina 01.03.2024 15:29

Ratkaisija Törmikoski Taina 01.03.2024 15:29